

- описательный метод (описание типов заимствований в пьесах драматурга).

Семантико-стилистическая особенность заимствованных слов в пьесах Чехова “Три сестры”, “Дядя Ваня”, “Чайка”, “Вишневый сад” состоит в том, что, резко не выделяясь из общего контекста произведений, данные слова вводят читателя в атмосферу XIX века, с его обычаями и церемониями, раскрывают социальное положение героев, их место в обществе, акцентируют внимание на предметах быта;

- употребленные заимствования помогают раскрыть человека, действующего заведено, механически, не познавая жизнь и не осознавая себя в ней. Вся жизнь этого героя проходит в ожидании некоего решительного поворота, яркого события.

- краткость и лаконизм чеховского стиля раскрывается в особенностях употребления художественной детали.

Использованные заимствования в метафорическом, метонимическом и сравнительном значениях, в качестве ярких стилистических приемов, подчеркивает раскрытие стиля пьес Чехова.

В результате исследования мы также сделали вывод, что А. П. Чехов использует разностилевую заимствованную лексику для подчеркивания многообразности героев своих пьес. Эти слова используются, как средство речевой характеристики персонажа. Действующие лица предстают в разных ипостасях при помощи отображения их словарного запаса автором.

ЛИТЕРАТУРА

1. Будагов Р. А. История слов в истории общества. – М.: Доросвет, 2002. – 256 с.
2. Журавлев В. К. Внешние и внутренние факторы языковой эволюции. – М.: Наука, 1982. – 328 с.
3. Чехов А. П. Избранные произведения. В 3-х томах. Т. 3. Повести и рассказы. 1897 – 1903. – Пьесы. М.: Худож. лит., 1976. – С. 345-408.

Видря Аліна,

студентка 4 курсу Інституту філології та соціальних комунікацій
Наук. керівник: **С. М. Глазова**, к. філол. н., доцент (БДПУ)

ДІЄСЛІВНА СІНОНІМІКА ТА СПЕЦИФІКА ІЇ РЕАЛІЗАЦІЇ В ПРОЗІ ОЛЬГИ КОБИЛЯНСЬКОЇ

Проблеми дослідження синонімів завжди перебували в полі зору лінгвістів, бо ними користуються в усіх ділянках мовного життя. Особливий інтерес викликає вивчення синоніміки художнього твору, так як вони, будучи однією з категорій мови, є показником її багатства, створюють широкі можливості для мовної творчості, допомагають передати найтонші смислові відтінки.

Важливо й цікаво вивчати синоніміку окремого письменника, а також аналізувати окремі синонімічні ряди, бо суттєво впливають на сприйняття художньої мови творів митців авторські семантичні неологізми,

тропеїчні вживання, звукопис та інші літературні прийоми.

На нашу думку, **актуальним** є теоретичне осмислення явища синонімії на матеріалі дієслівних синонімів як засобів вираження мовної картини світу Ольги Кобилянської.

Мета дослідження полягає у виявленні та характеристиці дієслівної квазісиноніміки та специфіки її реалізації в прозі письменниці. Відповідно завдання статті – виявити дієслівні синоніми у прозових творах Ольги Кобилянської, систематизувати і класифікувати їх.

Дієслівні синоніми є необхідними елементами текстів видатного майстра слова Ольги Кобилянської, вони впливають на читача емоційно-експресивною насиченістю й допомагають виявити і зрозуміти картину світу українського народу, а саме це, очевидно, і було одним із завдань письменницького задуму.

Ольга Кобилянська дійсно використовує більше трьохсот дієслівних синонімічних рядів. Така насиченість дієслівною синонімікою, безумовно, сприяє точному і водночас яскравому відтворенню думки. Структурна різноманітність дієслова, його смислова ємність, багатство і різноманітність значень, лексичні зв'язки, наявність соціально-стилістичної диференціації свідчать про надзвичайно багату синонімію особових форм дієслова.

Загальноприйнятим є розподіл синонімів за численними семантичними відтінками. Так, науковці-лінгвісти виділяють три основні групи: ідеографічні/семантичні, стилістичні, семантико-стилістичні.

Відповідно до даної класифікації ідеографічні (семантичні) синоніми позначаючи те саме поняття, різняться між собою додатковими значенневими відтінками, тобто виступають як засіб уточнення, виділення, деталізації тієї чи іншої ознаки поняття. Наприклад, синонімічний ряд на означення поняття "текти" у творах О. Кобилянської широко використовуються для передачі пейзажу, стану природи, погодних умов тощо: *текти* (текла кров), *протікати* (протікав потік), *пливти* (плила ріка), *спливати* (сльози спливали), *литися* (лявся піт), *журчати* (журчить потік), *вибризувати* (вibriзує джерело), (швидко) *метатися* (потік метався), *нестися* (потік мчався).

Стилістичні синоніми трапляються у творах письменниці значно частіше, ніж семантичні, бо мають емоційно-експресивне забарвлення. Наприклад, різнобарвним за своїми стилістичними характеристиками є синонімічний ряд на позначення поняття "розказувати", який передається синонімами: *розповідати*, (в етичному тоні) *оповідати*, (фольклорне) *баяти*, але найуживанішим для письменниці є саме слово *оповідати*, наприклад: "– Та дуріли! – відповіла, і тими словами *оповіла* одну частину своєї історії".

Найчисленнішими у творах О. Кобилянської є семантико-стилістичні синоніми, що розрізняються значенневими відтінками, семантичним обсягом, емоційно-експресивним забарвленням, об'єднуючи в собі функції ідеографічних і стилістичних синонімів. Наприклад: "Не дурно *волочилася* по лісі. Котрий християнин іде в ліс слухати, як він шумить?"

Отже, уміле й доречне використання синоніміки – один з показників майстерності будь-якого письменника та один з важливих моментів у розв'язанні багатоаспектної проблеми синонімії. Мова художніх творів

О. Кобилянської характеризується багатством синонімічних засобів відображення, що репрезентують нам різноманітні приклади вживання саме дієслівних синонімів: семантичних, семантико-стилістичних і контекстуальних, без яких мова в значній мірі була б позбавлена образності, краси, емоційності та експресивності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Білевич Т. П. Дієслівна багатозначність у процесі розвитку мови / Т. П. Білевич // Мовознавство. – 1999. – № 1. – С. 46.
2. Буткова Г. В. Структура синонімічного ряду і його семантичний простір / Г. В. Буткова // Стилістика укр. мови: зб. наук. праць. – К.: Вид-во Київського державного педагогічного інституту, 1990. – С. 46-53.
3. Груба Г. Засвоєння синонімічних форм на міжпредметній основі / Г. Груба. // Дивослово. – 1998. – № 7. – С. 17-19.

Юлія Вітер,

студентка 2 курсу

факультету філології та соціальних комунікацій

Наук. керівник: **О.М. Кондратьєва**, к. пед.н., викладач (БДПУ)

ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У КОНТЕКСТІ ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Кардинальні зміни, що відбуваються в українському суспільстві на сучасному етапі ставлять перед системою освіти вимоги реформування навчального процесу в вузах згідно з загальноєвропейськими вимогами якості освіти. Це обумовлює створення інформаційно-освітнього середовища в сучасних вищих навчальних закладах. Як наслідок, процес навчання англійської мови теж зазнає трансформаційних змін.

Метою статті є охарактеризувати інформаційно-освітнє середовище вищого навчального закладу та розкрити його значення під час вивчення англійської мови.

Створення інформаційного освітнього середовища, стало предметом низки досліджень (О. Андрєєва, Т. Білоочко, С. Сисоєвої, О. Соколова, С. Позднякова, Є. Полат, І. Роберт). Автори пропонують різні підходи до розуміння цього поняття.

Згідно визначення Т. Білоочко, інформаційно-освітнє середовище вищого навчального закладу – системно організована сукупність засобів передачі інформації, принципів взаємодії учасників навчального процесу, дидактичного, організаційного та методичного забезпечення, яка орієнтована на задоволення потреб тих, хто навчається [1, 6].

Основними функціями інформаційно-освітнього середовища у вищих навчальних закладах є:

- інформаційна (задоволення інформаційно-освітніх потреб учасників навчального процесу);
- освітня (своєчасне та якісне забезпечення навчальним матеріалом);
- контролююча (контролювання самостійної роботи слухачів);
- організаційна (взаємозв'язок з викладачами).